

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščenice in upokojeence.

Državni uslužbenci in država

V zadnjem času so pričeli dnevni, in ne samo slovenski, objavljati članke o razmerah, v katerih živi državno uslužbenstvo in o sredstvih, s katerimi bi se izboljšal njegov položaj, hkrati pa izboljšala celotna državna uprava. Mnogi izmed teh člankov so vredni vsestranskega zanimanja in pozornosti. Tak članek je objavil zagrebški dnevnik »Obzor« dne 5. avgusta v številki 179. Ker je pretežni večini naših bralcev gotovo ostal nepoznan, ga objavljamo v prevodu:

»Državna uprava sloni na uradniškem aparatu. Državni zakoni morejo biti najboljši, če je pa uradniški aparat slab, bo te zakone slabo uporabljal. Nasprotno pa morejo biti zakoni slabi, še več: zelo slabi, pa so, če se dobro uporabljajo, lahko boljši kot najboljši, ki se slabo uporabljajo. Zato si mora država v svojem lastnem interesu sama ustvariti dober uradniški aparat, da se izogne kar največ trenjem s pojedinci in da si pridobi čim večjo avtoriteto. V vsaki moderni državi je to ena pglavitnih nalog zakonodajstva. Skoznje se mora stalno vleči tendenca nadzorstva države, poedincev in javnosti nad delom uradništva, z druge strani pa mora tako zakonodajstvo podvzeti vse mere, da ima državni uradnik kar največ avtoritete, ki je pa vendar ne sme zlorabiti.

Predvsem se mora za državnega uradnika ustvariti državna služba kot življenjski poklic. Posledica tega načela je stalnost državnih uradnikov. Upokojitve in odpusti se morajo odvzeti svobodni presoji vlade. Uradnik, ki je bil sprejet v državno službo, mora vedeti, da je v nji stalen, razen v primerih disciplinske ali kazenske odgovornosti, za katere predpisuje zakon kot kazen odpust ali upokojitev.

Uradnik mora mimo tega imeti jamstvo, da bo njegovo napredovanje neodvisno od volje njegovih predstojnikov ali vlade same. Odvisno mora biti samo od službenih let, ali pa izjemno od posebnih sposobnosti, katere naj se komisijsko ocenijo.

Država mora nadalje zagamčiti obstoj uradniku in njegovi družini in to dokler je sposoben za delo, kakor tudi za primer bolezni in starosti.

Uradniški zakon, ki ne sloni na tem, ne more biti dober. Tak zakon ne more ustvariti dobrega uradniškega aparata.

V naši državi je vprašanje položaja državnih uradnikov urejeno z uradniškim zakonom od 31. marca 1931. Ta zakon je moderen in vsebuje vse pogoje, da se ustvari dober uradniški kader. Moramo takoj naglasiti, da bivši režimi tega zakona niso izvajali ali so ga izigrali ravno zato, ker jim ni prijal in ker uradniki niso hoteli poslušati vladnih naredb, temveč so se držali zakona.

Naš uradniški zakon je v § 48 določil glede napredovanja, da se more izvršiti, samo na izpraznjeno mesto. Vsako ministrstvo mora za posamezne stroke, ki spadajo v njegov delokrog, voditi seznam uslužbencev, urejen po činu, ki se ugotavlja po določbah zakona.

Bivše vlade se tega niso držale. Zato je dovolj primerov, kjer se je ta zakonska določba pogazila in to redno prav na škodo uradnikov in drugih, ki režimu niso bili po volji. Neposredno po volitvah dne 5. maja 1935 je izšel velik ukaz, s katerim niso napredovali tisti uradniki, ki niso glasovali za določeno listo, pa čeprav bi po § 48 u. z. morali napredovati, temveč so napredovali mlajši od njih. So pa tudi nasprotni primeri, kjer so bili z napredovanjem nagrajeni režimski pristaši in za režim zaslužni ljudje.

S takimi metodami se seveda ne more ustvariti solidno uradništvo.

Pravi meč nad glavo državnega uradnika je pa tisti oddelek uradniškega zakona, ki govori o »prestanu službe«. To je famozni § 104 u. z., a zlasti njegova 16. točka. Po tem paragrafu in ti točki, preстане državemu civilnemu uslužbencu — ker samo o takih govorimo tu — služba, »če odloči pristojno oblastvo, da mu je služba prestala.«

Ta paragraf podrobneje razlaga § 110 u. z., ki je odločil, da se odločba o odpustu sme izdati, če pristojni starešina spozna, »da je uslužbenec nesposoben ali neprikladen za službo, ali če to sicer zahtevajo koristi službe.«

Mnogo in mnogo dobrih, vestnih, sposobnih in poštenih državnih uslužbencev je izgubilo svoj kruh in so bili enostavno zagnani na ulico vsled napačnega uporabljanja tega zakona. Odločujoči predstojniki: minister, ban ali pooblaščen starešina, so se posluževali tega paragrafa in vrgli iz državne službe vse tiste uradnike, ki niso imeli 10 let službe, če so se komurkoli zamerili ali če jim zaradi česar koli niso bili po volji, tiste, ki so imeli nad 10 let službe, pa upokojili po službenih letih. Ta pokojnina časih ni zadostovala niti za najemnino. Državni svet je popolnoma pravilno postopal in je v duhu zakona izdal odločbo št. 13.930/32, po kateri so v smislu § 110 u. z. odločujoči predstojniki bili dolžni, da preiščejo in ugotove dejstva, zaradi katerih so si mogli ustvariti prepričanje o vzrokih za odpust, katere zahteva § 110 u. z. Ta odločujoči predstojnik je moral utemeljiti svojo odločbo o odpustu, zakaj je neki odpuščen uradnik nesposoben ali zakaj sicer ni v interesu službe.

Taka odločba tedanjemu režimu ni bila po godu, ker bi bil s tem režim izgubil orodje, da se iznebi vseh uradnikov, ki režimu niso ugajali, pa čeprav bi bili sposobni in državotvorni in izpolnjevali vse ostale pogoje. Zato je po ti odločbi državnega sveta vlada izdala »zakonsko razlago« paragrafa 110 u. z., ki se glasi: »Paragraf 110 u. z. se mora tako razumeti, da je že samo s tem, če se odločba o prestanu službe sklicuje na paragraf, ugotovljeno, da je pri uslužbencu nastopil kateri izmed primerov tega zakonskega predpisa, ki ima za posledico prestanek službe, vsled česar je taka odločba bila izdana v smislu zakona.«

Na podlagi tega je država, namesto da bi dobila za svoje uradnike jednake značaje, ljudi, ki upogibajo glavo samo pred zakonom, ki pri svojem delu vidijo pred seboj samo zakon in državne koristi, bila na tem, da dobi — deloma jih je pa tudi že dobila — ljudi, ki so poslušni vsakomur, in ki jim je predstojnikov nalog višji od slehernega zakona.

Sedanja vlada ima na razpolago vse tiste zakone, kakor bivši režim. Toda po deklaraciji in duhu, s katerim je ta vlada nastopila, se ne more poslužiti — in se gotovo tudi ne bo poslužila — teh slabih strani zakonov prejšnjega režima. Slišali smo že od pravosodnega ministra dr. Auerja, da bo, čeprav je po ustavi stalnost sodnikov odgojena do 3. septembra 1936, on to sodniško stalnost spoštoval. Na ti vladi je, da popravi tisto, kar so bivši režimi storili hudega dobrim državnim uradnikom, ki so trpeli preganjanje iz osebnega maščevanja ali zaradi strankarskih interesov. Tu je pa mnogo treba popraviti. Treba je vrniti vse tiste mlade in sposobne uradnike na njihova mesta. Treba je odstraniti s položaja strankarske privržence in nesposobne, katere so postavljali bivši režimi zoper držav-

ne koristi samo za svoje lastne interese. Treba je napredovati uradnike, ki so bili pri napredovanju prezrti, ker niso ubogali bivše strankarske režime ali njihove pristaše.

Sedanja vlada mora sploh med državnimi uradniki ustvariti vero, da so za to tukaj, da služijo državi in da delajo po zakonu. Kadar se bo ustvaril tak uradniški aparat, tedaj je gotovo, da bo državna uprava normalno delovala, da se bo ustvarilo v državi

in v ljudstvu mnogo boljše razpoloženje in da bodo državni uradniki imeli tisto avtoriteto, ki jim je potrebna v službi, toda vse to brez sile in protokcije.

Po pooblastitvi narodnega predstavnštva bi mogla vlada spremeniti tudi uradniški zakon (§§ 104 in 110) ali vsaj razveljaviti to zakonsko razlago, tako da bodo uradniki spet dobili občutek, da niso režimski slugi, temveč služabniki ljudstva in države. — B«

Poglavitne težnje upokojeencev

V imenu združenih banovinskih organizacij državnih upokojeencev je zagreško »Društvo državnih i samoupravnih penzionera savske banovine« predložilo začetek junija odločujočim činiteljem naslednjo spomenico državnih upokojeencev o najvažnejših zahtevah in prošnjah njihovega stanu. Spomenica se v prevodu glasi:

»Državni upokojenci, ki jih težé hude življenjske razmere, so ponovno predlagali pristojnim činiteljem svoje zahteve in prošnje. Ko so se organizirali v svojih društvih, so zlasti na skupnem sestanku odposlancev upokojenških društev drinske, dravske, donavske, savske in vardarske banovine, ki se je vršil dne 15. oktobra 1933 v Slav. Boru, ugotovili svoje stanovske zahteve. Zadevne spomenice so odposlanci upokojenških društev izročili pristojnim mestom.

Čeprav se je deputacijam upokojeencev v splošnem priznala upravičenost, družabna potrebnost in nujnost izraženih želj in teženj, je vsa ta upokojenška akcija ostala do danes brez slehernega uspeha.

Zato smatrajo podpisana upokojenška društva za svojo dolžnost, da s to spomenico vnovič predlože pereča vprašanja upokojenškega stanu. Naj nam bo pri tem dovoljeno, da v domoljubnem optimizmu izrečemo upanje, da se bo spričo današnje, s tolikim veseljem dočakane okrepiteve državnih financ našla možnost, da bo naša velika in močna kraljevina Jugoslavija svojim uslužbencem, potem ko so vse dali državi, omogočila preživeti zadnja leta tako, da ne bodo imeli povoda zavidati svojih tovarišev — upokojeencev v sosednjih državah.

Navajamo posamezne prošnje in zahteve:

1. Kot najvažnejše stanovsko vprašanje smatramo izenačenje pokojnin vseh upokojeencev neglede na to, kdaj in po katerem zakonu so bili upokojeni. Tako izenačenje je bilo predvideno v čl. 239 osnutka »zakona o uradnikih in ostalih državnih civilnih uslužbencih« iz leta 1923, in ta osnutek je dobil najvišjo sankcijo. Koliko krutih nepravilnosti bi bilo popravljenih in kolikim nezasuženim zapostavljanjem, ponižanjem in omalovaževanjem bi se bili izognili, če bi se bil tudi naš parlament tedaj znal dvigniti do soglasja z voljo najvišjega činitelja, izraženo v predsankciji!

Diktat pravičnosti in humanosti zahteva, da to, na najvišjem mestu odobreno načelo, kar najprej postane pozitivni zakon. Ne gre samo za staroupokojeence. Tu so tudi člani njihovih družin, ki so trajno izpostavljeni nepravičnemu ravnanju.

Opozarjamo na Češkoslovaško republiko, kjer so bile v sličnih razmerah pokojnine tako imenovanih staroupokojeencev prav tako nepravilno odmerjene. Češkoslovaška je staroupokojeence izenčila z novimi upokojenci in to po starosti v štirih stopnjah. Leta 1933 je prišla na vrsto zadnja, četrta, najmlajša skupina. Če bi se morda iz proračunskih razlogov ne moglo slediti češkoslovaškemu principu, naj bi se izena-

čenje razširilo na več let, samo da bi se tudi pri nas že končno odpravila mučna neenakost in nepravilnost in da bi se vsem upokojencem brez razlike, v kateri dobi so bili slučajno upokojeni, dala možnost dostojnega življenja!

2. Prosimo, da se ob odmeri pokojninskih prejemkov predpiše točno izvrševanje določbe § 150 u. z., namreč da se odločbe o količinah osebne in rodbinske pokojnine izdajajo v predpisanem roku enega meseca, v izjemnih primerih pa, če zaradi kakih neodklonljivih zaprek ni mogoče v tem roku izdati odločbe, naj se takoj izda nalog pristojni blagajni, da izplačuje družini umrlega uslužbenca na račun pokojnine, če je umrl kot aktivni uslužbenec, tretjino vseh službenih prejemkov, če je pa umrl kot upokojenec, pa polovico.

Treba je določiti, da se morebiti še neizplačani pokojninski prejemki v takih primerih ne vnašajo med obveznosti iz prejšnjih let.

Ob upokojitvi se državni uslužbenec pogostoma po več mesecev pušča brez slehernega dohodka (poznamo primere, kjer je to trajalo nad leto dni), in se s tem izroča revščini in ponižanju, čeprav ni sam prav nič kriv te velike nezgode. Dokler na vse zadnje ne dospe odločba o odmeri pokojnine s pristankom glavne kontrole in s plačilnim nalogom, se zelo pogostoma dogaja, da mine proračunska doba, tako da vsi pokojninski prejemki za to minulo dobo padejo med obveznosti iz prejšnjih let in je treba na njih izplačilo dolgo čakati.

3. Državni upokojenci naj na državnih železnicah in parobrodih družb, ki prejemajo od države podpore, uživajo enake vozne ugodnosti kakor aktivni uslužbenci. Upravičenost te naše zahteve smo dokazali v posebni spomenici, katero smo 28. januarja 1935 pod št. 364 poslali g. prometnemu ministru. V ti spomenici smo dokazali, da bi z dovolitvijo te ugodnosti upokojencem dohodki državnih železnic samo narasli, ker bi se upokojenci pogostejše vozili.

4. Državni upokojenci naj se oproste plačevanja tako imenovanega »kuluka«. Ta davčna oblika ima po svojem zgodovinskem postanku, po finančni teoriji in po našem pozitivnem zakonu (zakon o samoupravnih cestah od 8. maja 1929) značaj občinske, torej samoupravne dajatve. Po § 97, 2. odst. uradniškega zakona iz l. 1931 so pa tudi upokojeni državni uslužbenci brez izjeme oproščeni vseh samoupravnih dolo-klad. Zato smatramo, da je zmotna praksa, da se tako imenovani kuluk odteguje upokojencem tudi iz razloga, ker je zadnji odst. § 38 navedenega zakona o samoupravnih cestah derogiran s cit. določbo novejšega uradniškega zakona.

Državni upokojenci ne morejo razumeti, kako se more od njih zahtevati plačevanje »osebne dela« v denarju prav do konca življenja in neglede na njih delavno sposobnost, ko je n. pr. upokojeni uradnik privatne banke zavezan dolžnosti osebne dela samo do dovršenega 55. leta starosti, pa tudi to le tedaj, če je za delo sposoben.

Novosti

so došle v ogromi izbiri in zimske suknje

A. Žlender, Ljubljana, Mestni trg 22

Zelo je hudo za upokojence, ker se ves znesek »kuluka« pobira na enkrat in to ravno v februarju, ko je draginja največja.

5. Pokojnine naj se redno vsak mesec v naprej izplačujejo, kakor to zakon predpisuje (§ 124 zak. o drž. računovodstvu).

Finančnim računovodstvom naj se ponovno naroči, da na čekovnih odrezkih pokojnin vselej brez izjeme točno označujejo pokojninske prejemke in morebitne odtegljaje, odtegljaji za državne terjatve naj se pa izvršujejo šele tedaj, ko bo državna terjatev ugotovljena z izvršno odločbo.

6. Določbe, katere vsebujejo točke 1.—6., I. odst. § 68 fin. zakona za leto 1934/35, naj se odpravijo, tako da bodo tudi upokojenci mogli biti zaposleni v državnih uradih in podjetjih kakor tudi v službi banovin in občin oz. njihovih podjetij, toda brez zmanjšanja njihovih pokojninskih prejemkov. To bi bi-

lo v očitno korist državi kakor tudi banovinam in občinam, ker bi jim bilo v potrebi na razpolago preizkušeno in sposobno strokovno osebje.

7. Določbe čl. 25, 26 in 27 uredbe o drag. dokladah drž. upokojencev od 14. marca 1932, štev. 11330/I, naj se odpravijo.

Če pa to ni nikakor mogoče, naj se prvi stavek 1. odst. čl. 26 navedene uredbe spremeni, da se bo glasil:

»Upokojencem, ki se bavijo s samostojno obrtjo, za katero je potrebno dovoljenje oz. pooblastilo pristojnega oblasti, ne pripada osebna in rodbinska draginjska doklada, če čisti mesečni dohodek od tega samostojnega dela presega 2500 Din.«

V Zagrebu, dne 25. maja 1935.

Združenja državnih upokojencev dravske, donavske, primorske, savske, vardarske, vrbaške in zetske banovine.

L. A.:

Družinske pokojnine

Ze večkrat smo v našem listu obravnavali vprašanje, kako je s pokojnino tistih družin, ki so jim poglavarji (očetje oz. možje) sicer dočakali uveljavljanje sedanjega uradniškega zakona, t. j. ki so doživeli dan 1. aprila 1931, a so bili upokojeni po zakonih, ki so veljali pred 1. septembrom 1923. To vprašanje je bilo zlasti nejasno, kadar je šlo za primere, kjer so se taki upokojenci oženili šele po upokojitvi.

Glede pokojnin družin tistih drž. uslužbencev, ki so bili upokojeni po sedanjem ur. zakonu od 1. aprila 1931, ni nobenega dvoma, da jim gre pokojnina po sedanjem zakonu, in to ne glede, kdaj se je upokojenec poročil. Tudi v pogledu tistih družin uslužbencev, ki so bili upokojeni po prejšnjem uradn. zakonu iz leta 1923., je stvar jasna. Če so ti uslužbenci dočakali 1. april 1931, so itak morali oz. morajo še vlagati prispevke v uradniški pokojninski sklad, in so mogli celo od upokojitve do tega dne prostovoljno naknadno doplačati te prispevke. S tem so si povečali število let za odmero družinske pokojnine, ki se je pa določila od prejemkov, po katerih jim je bila odmerjena osebna pokojnina. Tudi glede teh je bilo deloma negotovo, kako je, če se je upokojenec oženil šele po upokojitvi.

Ali pripada njegovi družini pokojnina ali ne? O tem so bila različna mišljenja, ker zakon popolnoma jasno ne da odgovora na to vprašanje, dasi bi se moglo odgovoriti nanje pritrdilno, ker jim je sedanji uradniški zakon pripoznal kot čas vlaganja v uradniški pokojninski sklad vso dobo, ki jim je bila pripoznana za osebno pokojnino. Vendar so bila o tem mnjenja močno deljena.

Tej mučni negotovosti je zdaj storil konec državni svet, ki je v splošni seji dne 1. aprila 1933 pod štev. 11.064 izdal načelno odločbo, po kateri družinam vseh tistih upokojencev, upokojenih kadarkoli, ki so dočakali dan 1. aprila 1931, pripada družinska pokojnina, neglede kdaj je bil zakon teh upokojencev sklenjen. — Navedena načelna odločba se glasi:

»O razumevanju § 272, 2. odst. u. z.

Na podlagi čl. 4. zak. o drž. svetu in upravn. sodiščih in § 13 zak. o posl. redu je bilo stavljeno splošni seji drž. sveta vprašanje, kako je razumeti drugi odstavek § 272 u. z. glede tega, ali se pravica do družinske pokojnine prizna po tem uradniškem zakonu tudi tistim družinam umrlih upokojencev, ki so bili upokojeni pred 1. septembrom 1923 in so umrli za časa veljavnosti uradniškega zakona iz leta 1931., pa niso vlagali prispevkov v pokojninski sklad po tem zadnjem zakonu — ker se je navedeni predpis omenjenega uradniškega zakona o tem vprašanju v raznih oddelkih državnega sveta nenako uporabljal.

Državni svet je v splošni seji preučil to vprašanje in ugotovil:

Z uradničkim zakonom iz 1. 1931. je bil ustanovljen uradniški pokojninski sklad (§ 133) in je bilo v § 138 predpisano, da pridobi pravico do družinske pokojnine iz istega vlagatelj, ki je vlagal najmanj 5 let in ki je umrl kot vlagatelj. V § 135 istega zakona je predpisano, da morajo vsi drž. uslužbenci vlagati v ta sklad, a v § 272, da morajo vlagati v ta sklad tudi upokojenci, ki so bili upokojeni s pokojninskimi prejemki po uradn. zakonu iz leta 1923. (§ 272, odst. 1.). Nasprotno je za upokojence, upokojene s prejemki po zakonih, kateri so veljali pred uradn. zakonom iz leta 1923., izrečeno, da niso dolžni vlagati v ta sklad, pač pa da morejo postati vlagatelji tega sklada in naknadno vplačati prispevke tudi za čas od upokojitve do uveljavljanja tega uradn. zakona (§ 272, 2. odstavek). Toda v ti določbi (2. odstavek § 272) je predpisano takisto, da se takim drž. upokojencem prizna kot čas vlaganja v uradn. pokojninski sklad tisti čas do dne upokojitve, ki jim je bil pripoznan z izvršno odločbo za osebno pokojnino.

Iz tega izhaja, da je že samó s tem, če je neki upokojenec, kateremu je bila osebna pokojnina odmerjena po prejemkih iz zakonov, ki so veljali pred uradn. zakonom iz leta 1923., doživel uveljavljanje uradn. zakona iz 1. 1931., si pridobil pravico do družinske pokojnine po tem zakonu, ne oziraje se na to, ali je vlagal v uradn. pokojninski sklad ali ne, samo če ima več kot pet let službe, ki se mu po 2. odstavku § 272 priznavajo kot leta vlaganja. To se je nedvomno storilo zato, ker se je hotelo pomagati tem upokojencem, upokojenim z majhnimi pokojninskimi prejemki po zakonih, kateri so veljali pred uradn. zakonom iz leta 1923., in da se je ravno zato v 2. odst. § 272 takim upokojencem dalo na izbiro, da vlagajo v uradn. pokojninski sklad če hočejo, da pa to sicer niso dolžni storiti, v svrhu, da bi se jim tudi čas tega vlaganja vračunal za določitev družinske pokojnine — medtem ko je po 1. odst. § 272 za upokojence, upokojene z večjimi pokojninskimi prejemki po uradn. zakonu iz leta 1923. predpisano, da morajo vlagati v ta sklad.

Po tem pripada torej družinam tistih upokojencev, ki so umrli za veljavnosti uradn. zakona iz leta 1931., pa so bili upokojeni pred 1. septembrom 1923, pokojnina po tem zakonu, neglede da li so taki upokojenci vlagali v pokojninski sklad po tem zakonu, če imajo le 5 let službe, ki se jim po 2. odst. § 272 priznava za pokojnino.

Iz teh razlogov je državni svet v splošni seji dne 1. aprila 1935 pod štev. 11.044, izdal to

odločbo:

»Pravica do družinske pokojnine se priznava članom družin tistih državnih uslužbencev, ki so doživeli dan 1. aprila 1931 kot upokojenci po zakonih, kateri so veljali pred uradničkim zakonom od 1. septembra 1923.«

Praktično pomeni ta načelna odločba, da pripada družinska pokojnina

Iv. V.:

Uradniški pokojninski sklad

Prejeli smo od prijatelja lista sledeči aktualni dopis: »Na tiskani golici — znak da primer ni osamljen — je ljubljanska finančna direkcija obvestila poročevalca, da mu bo na osnovi pojasnila Državne hipotekarne banke, ki v smislu čl. 133. t. 3. upravlja uradniški pokojninski sklad, za dobo od 1. 4. 1931 naprej odtegnila od pokojnine večjo vsoto kot 5% prispevek uradniškemu pokojninskemu skladu, pro futuro pa redno mesečno odtegovala 5% od vloge 2160 Din letnega 15% poviška osnov. plače, ki ga pa prizadeži v pokoju ne prejema, ker je bil upokojen po čl. 234. urad. zak. 1923 preden je doslužil 35 let.

Jedro je: od dela aktivnih prejemkov, ki pa zaradi upokojitve pred doslužanjem 35 let ni bil všteti v osnovo pokojnine, ki ga torej upokojenec ne uživa, naj plačuje prispevek v pokojninski sklad, če tudi je iz čl. 147. urad. zak. 1923 razvidno, da se rodbinska pokojnina odmeri v odstotkih (najmanj 50% za vdovo) po pokojnini umrlega upokojenca in da čl. 139. ur. zak. 1931 določa, da se rodbinska pokojnina vsled vplačevanja v pokojninski sklad zviša za enega uživalca (vdovo) največ za pet odstotkov, to pa seveda zopet le od pokojnine umrlega upokojenca. Tako pride pri odmeri pokojnine vdovi v poštev le ona vsota, ki jo je prejemal pokojni soprog, v konkretnem slučaju torej samo osnovna in položajna plača ter stanarina, ne pa tudi 15% povisek osnovne plače, ki ga umrl ni užival, pač pa bi moral od njega plačevati 5% prispevek v po-

vsem družinam (vdovam in otrokom) tistih upokojencev, ki so doživeli dan 1. aprila 1931, čeprav so se — kadarkoli — omožili že kot upokojenci.

Oblike kemično čisti, barva, plislra in lika tovarna J O S. R E I C H.

kojninski sklad, kakor to zahteva Državna hipotekarna banka in finančna direkcija brez stvarne presoje odreja.

Očividno je, da je tu zakon krivo uporabljen. Točka 3. čl. 136. zak. o urad. 1931 pravi izrečno: »Pri upokojencih so osnova (za vplačevanje prispevka v pok. sklad) njih zadnji aktivni prejemki, po katerih jim je odmerjena pokojnina« t. j. katerih del ali celo vsoto, kakor je pač po službeni dobi odmerjena pokojnina, uživa upokojenec tudi v pokoju. Ker v konkretnem slučaju 15% povisek ni vračunan v pokojnino, se zanj tudi ne sme odtegovati 5% prispevek v pokojninski sklad in je pričakovati, da bo finančno ministrstvo pritožbi proti temu ugodilo.

Mnenja sem, da bi do takih slučajev ne prišlo, ako bi Hipotekarna banka ne upravljala urad. pokojninskega sklada ali se vsaj zavedala, da ga ima le upravljati, odmero višine prispevkov pa prepustila onim oblastvom, ki jim po zakonu (čl. 128. t. 2.) to pripada v pravico in dolžnost. — Kolikor nam je znano, je doslej finančno ministrstvo vse pritožbe proti opisanim odtegljajem zavrnilo. Nekateri upokojenci so vložili nato tožbe na državni svet, ki jim je vsem ugodil in razsodil, da predpis 5% prispevka za urad. pokojninski sklad tudi od tega 15% poviška osnovne plače ni v zakonu utemeljen. Vendar pa velja — kakor znano — vsaka taka razsodba samo za dotični konkretni primer, ne pa splošno za vse primere.

Izenačenje staroupokojencev

O tem vprašanju, ki tako močno zanima vse trpine — staroupokojence, je zagrebški »Jutarnji list« objavil nedavno članek, iz katerega povzemamo nekaj misli. Sredi julija je prišlo v Beograd predsedništvo Zveze združenih železniških upokojencev z odposlanci iz Ljubljane, Zagreba, Subotice in Sarajeva. Odposlanstvo je vnovič sprožilo vprašanje izenačenja upokojencev, upokojenih po starih predpisih z novimi upokojenci.

Sprejel jih je predsednik narodne skupščine, predsednik finančnega odbora, izročili so pa tudi spomenico ministrstvu notranjih zadev, finančnemu in prometnemu ministrstvu. S spomenico so točno razložili svoje zahteve po izenačenju pokojnin in svojo pravico. Neposredni povod predstavi je odločba finančnega ministrstva od 28. 5. 1935, štev. 22.650, s katero je ministrstvo odbilo vse te zahteve z utemeljitvijo, da še ni bila izdana zakonska določba o prevedbi teh upokojencev. Zato se vse te vloge oz. pritožbe vračajo, vlagatelje naj se pa obvesti, da o tem vprašanju upravna oblastva ne morejo nič ukreniti, preden se to vprašanje ne uredi z zakonom.

Železniški staroupokojenci pa utemeljujejo svojo spomenico, češ, da je stališče finančnega ministrstva napačno. O tem vprašanju je razpravljal že Rimski pakt, sklenjen dne 6. aprila 1922 v Rimu med nasledstvenimi državami. S tem zakonom se je uredilo

vprašanje nadaljnjega izplačevanja pokojnin, katere je svojčas priznala upokojencem avstro-ogrsko vlada.

Staroupokoješka spomenica navaja nadalje tudi, da je navedena odločba finančnega ministrstva neutemeljena tudi zato, ker so staroupokojenci državnih železnic plačevali v pokojninski sklad v zlatih kronah, te sklade so pa prevzele v zlatih kronah vse nasledstvene države, tudi naša. Zato bi bilo treba ta zakon, ki je že tu, pa ga ni doslej izvedla še nobena vlada, kar najprej oživotvoriti in sicer po uredbeni poti.

Predsednik finančnega odbora je železničarskem odposlancem izjavil, da je njihovo stališče pravilno. Ministrstvo za notranje zadeve je pa sporočilo, da je bilo to vprašanje predloženo ministrski seji o izenačenju spornih pokojnin s pokojninami novih upokojencev. Po obvestilu nekih poslancev je baje že sprejet sklep, da bo vlada z uredbo uredila to vprašanje in ga skušala čim pravičneje rešiti.

Če so prednji podatki, za katere seveda ne moremo prevzeti odgovornosti, točni, morda ni izključeno, da se bo celotno vprašanje vseh staroupokojencev v kratkem vendar le rešilo. S stališča pravičnosti, prav tako kakor tudi iz vidika človečnosti bi bilo nujno želeči, da se krivica, ki se godi tem starim trpinom, kar najprej odpravi. Trpeli so že doslej dovolj, od pomoči je zato najnujnejša!

Gibanje bosanskih upokojencev

V Sarajevu je postojala dolgo vrsto let močna in agilno delujoča, res vzorna organizacija državnih upokojencev, ki je poleg ljubljanske in zagrebške v minilnih letih storila največ za prospeh upokojenškega stanu. Sarajevska organizacija je izdajala svoj dobro urejevani list »Glasnik umirovljenika«, imela je pa tudi precej premoženja, s katerim je mogla mnogo koristiti član-

stvu in vsem upokojencem na svojem področju. Ker je pa prišlo v društvu — največ iz zgolj osebnih razlogov — do notranjih sporov in nesoglasij, je pričela organizacija pešati, dokler ni zaradi ostrih nasprotij med članstvom prišlo do hudih bojov in končno do razpada organizacije. Vmes je poseglo državno oblastvo in organizacijo razpustilo. Poseben, zato postavljen od-

bor je imel nalogo da izvrši likvidacijo istega društva, ki pa še ni popolnoma dovršena.

Državni upokojenci v drinski banovini so že delj časa hudo pogrešali lastno organizacijo, ki bi v sedanjih, za usodo vseh upokojencev tako važnih časih, mogla krepko zastopati njihove koristi. Zato se je začetek avgusta vršilo v Sarajevu na pobudo nekaterih agilnejših upokojencev predhodno ustanovno zborovanje, na katerem je bil položen temelj novi organizaciji.

Zborovanje je vodil g. Drobac, udeležili so se pa sestanka mnogi sarajevski upokojenci, mimo njih pa tudi precej upokojencev iz dežele, ki so vsi soglasno poudarjali potrebo, da se kar najprej osnuje novo društvo namesto razpuščenega, ki bo moglo takoj pričeti z delom, kar bo v korist vseh upokojencev drinske banovine. Ta je prav zdaj, v odločilnih trenutkih brez lastne organizacije.

V razpravi o pripravljenih pravilih je sodelovalo večje število zborovalcev. Po novih pravilih morejo postati člani

samo državni, ne pa tudi samoupravni upokojenci. Članarina naj bi bila 40 Din na leto, in se plača četrtletno naprej. Odbor sme v izrednih primerih dokazane potrebe dajati podpore. Odbor in nadzorstvo se voli za leto dni, predsednika izvolijo odborniki izmed sebe na prvi seji. Če bi se društvo razpustilo, se premoženje hrani pri Mestni hranilnici, dokler se ne ustanovi slično društvo z istim namenom.

Pravila so zborovalci soglasno v celoti sprejeli, nakar jih je akcijski odbor predložil banski upravi. Ko jih le-ta potrdi, bo takoj sklican ustanovni občni zbor, kjer se bodo pravila sprejela in izvolil odbor. Nato prične društvo takoj z delovanjem.

Želimo, da bi se to najmlajše banovinsko društvo kar najprej uvrstilo med ostala banovinska združenja drž. upokojencev in z njimi stopilo v trdno in močno fronto, ki bo mogla uspešno zastopati interese vseh državnih upokojencev. Novemu društvu želimo kar največ uspeha.

Učiteljska resolucija

Na rednem občnem zboru ljubljanske sekcije Jugoslov. učiteljskega združenja, ki se je vršil v dneh 11. in 12. julija 1935 v Ljubljani, je bila sprejeta daljša resolucija, iz katere povzemamo naslednje splošno zanimive in važne odstavke:

Ločitev prosvete od politične uprave.

Šolstvo je temelj vsega narodnega kulturnega razvoja. Razvijati se more le pod strokovnim vodstvom. Zato naj se loči šolstvo od politične uprave. Vse šolstvo po banovinah naj bo podrejeno banovinskim prosvetnim direkcijam, odvisnim le od ministrstva prosvete, a na srezih naj bi bili administrativni prosvetni inspektorji podrejeni prosvetnim direkcijam. V tem smislu naj se reorganizira tudi šolski nadzor.

Reforma učiteljske izobrazbe.

Z ozirom na vedno večje zahteve, ki jih stavlja na učitelja delo v šoli in med narodom, je potrebno, da se prične resno razmišljati o reformi učiteljske izobrazbe. Ta mora biti tako poglobljena, da se učitelj lahko popolnoma vživi v notranje bistvo svojega poklica in prispeva k poglobitvi in izpopolnitvi psiholoških in pedagoških vprašanj tudi v znanstvenem pogledu. Učiteljstvo se izreka zato za popolno akademsko izobrazbo. Dokler se to ne zgodi, naj se učiteljstvo strokovno obračuna na dveletnih pedagoških akademijah, za vstop v te pa naj bo pogoj dovršena popolna srednja šola.

Javno izvenšolsko delo učiteljstva.

Učiteljstvo se javno udeležuje v toliko meri, kakor noben drug stan. To delo vrši z največjo požrtvovalnostjo in v najtežjih razmerah. Izven šole se ne udeležuje le radi dolžnosti, ki mu jih nalaga zakon, marveč tudi iz ideal-

nih pobud in to kljub temu, da mu je prinašalo često ravno izvenšolsko delo razočaranje namesto priznanja. Nemo goče pa je vzdržati sedanji pritisk glede izvenšolskega dela in žrtve učiteljstva. Radi izvenšolskega udejstvovanja nikdar ne sme trpeti učiteljevo delo v šoli. To vprašanje je treba nujno urediti.

Stalnost učiteljstva.

Učiteljstvo zlasti težko občuti izgubo stalnosti. Ta izguba ne zadeva le učiteljskega stanu, marveč ravno tako narodno šolo, ki more ustvarjati trajne uspehe le tedaj, ako je učitelju zagotovljeno daljše bivanje v kraju. Stalnost učitelja na mestu je potrebna zato tudi s čisto šolskega in narodno prosvetnega stališča, kar je najosnovnejši predpogoj za napredek šole in uspešno prosvetno delo med narodom. Učiteljstvo zato upa, da bodo odločujoči krogi uvideli upravičenost njegovih teženj po vrnitvi tako stalnosti v službi, kakor na službenem mestu.

Razpis službenih mest.

Učiteljstvo zelo težko občuti, da se letos niso razpisala službena mesta. Dosedanji način razpisa in oddaje službenih mest je pokazal v praksi vse svoje senčne strani za šolo in šolsko delo. Zato je potrebno, da se zadevne določbe zakona izpremenijo in naj se v bodočo prazna službena mesta mesečno razpisujejo in se sproti oddajajo, premestitve pa se izvedejo o velikih počitnicah. Temeljni princip pa mora biti, da se brez razpisa ne odda nobeno mesto.

Premestitve in odpusti učiteljstva iz službe.

V zadnjem času so se izvršile v državi premestitve in odpusti učiteljstva iz službe. S tem je bila močno prizadeta šola prav ob koncu šolskega

dela in tudi učiteljstvo. Prizadeti pa so tudi člani glavne uprave. Skupščina pričakuje, da bo tudi ministrstvo prosvete popravilo te slučaje, kakor so to storila druga ministrstva ter bo odpuščene učitelje vrnila v službo, premeščene na stara mesta, z vodstvom udruženja pa v službenem pogledu vzpostavilo prejšnje stanje. Interes šolskega in izvenšolskega dela nujno zahtevata revizijo zakona o narodnih šolah v pogledu nameščanja in premeščanja učiteljstva.

Slabi disciplinski predpisi.

Disciplinski predpisi zakona o narodnih šolah so pomanjkljivi in neprimerni. Skupščina prosi, da se ti predpisi razveljavijo in se uzakonijo tudi za učiteljstvo moderni disciplinski predpisi uradniškega zakona. To je potrebno tem bolj, ker more učitelj z uspehom vršiti svoje težke naloge v in izven šole le tedaj, ako se čuti osebno varnega in dovoljno zaščenega pred neosnovanimi obtožbami. Uveljavljanje novih disciplinskih predpisov je poleg stalnosti najnujnejša zahteva učiteljskega stanu.

Uredba o znižanju draginskih doklad.

Dohodki državnih uradnikov in upokojencev so danes tako nizki, da je nad 90% poročenih drž. uradnic naravnost prisiljenih s svojo plačo pomagati pri vzdrževanju družine. Uredbe o redukciji drag. doklad poročenim drž. nameščencem so materialno in moralno najtežje zadele baš najnižje državne uslužbenke ter upokojence in odločno nasprotujejo načelu, naj bosta mož in žena v službi enakopravna tako v dolžnostih, kakor v pravicah. Skupščina zato prosi, da se te uredbe in ostale na osnovi § 74. finančnega zakona za leto 1934/35. izdane odločbe, zadevajoče prejemke državnih uslužbenecv ukinejo.

Pravne in materialne izgube učiteljstva.

V teku zadnjih let je izgubilo učiteljstvo mnogo najvažnejših pravic. Te izgube niso zadele le stanu, marveč istočasno tudi narodno šolo. Izgubilo je svojo stalnost, poročene učiteljice draginske doklade in stanarino, ki jim je bila zasigurana z zakonom. Stanarina

Naš pravi domači izdelek!

bi pripadala tudi učiteljem pri banskih upravah in pri ministrstvu, učiteljem v sreskih prosvetnih pisarnah in onim, ki so dodeljeni meščanskim šolam. Učitelji vojaki so izgubili vojna leta in so zaostali v napredovanju. Učiteljem v službi bivših verskih avtonomij, občinskih narodnih šol in nacionalnih šol družbe C. M. se osporavajo službena leta prebita na teh šolah, ki so imele izrazito nacionalni značaj. Učiteljicam ženskih ročnih del še danes ni urejen položaj po § 182 zakona o narodnih šolah. Z izpremembo § 51 in § 113 tega zakona sta šola in šolsko delo težko prizadeta. Šolski upravitelji so izgubili svoje zvanje, kontraktualni učitelji in učitelji dnevničarji pa izgubljajo leta kontraktualne, oziroma dnevničarske službe, tako za napredovanje, kakor za penzijo. Ukinjen je § 87/4 zakona o narodnih šolah, ki je predvideval za učiteljice matere posebne ugodnosti za upokojitev. Zaradi teh izgub trpi učiteljstvo materialno in moralno, oškodovana pa je tudi narodna šola. Zato pričakujemo na vseh odločujočih mestih polno uvidenost in prosimo, da se upoštevajo predlogi, ki jih bo predložilo učiteljstvo udruženju za novi finančni zakon.

Za redno izplačevanje pokojnin

V ti zadevi je »Društvo drž. upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani« predložilo ljubljanski finančni direkciji dne 19. junija t. l. sledečo spomenico, ki jo v celoti objavljamo:

»Neredno izplačevanje pokojnin, povzročeno po vseobči gospodarski krizi z občutnim padcem državnih dohodkov in zmanjšanim vplačevanjem davčin, ima za vse državne upokojence predvsem to neprijetno posledico, da nihče ne ve, kdaj dobi izplačano pokojnino in da mora paziti in čakati na pismonošo večkrat do 2—3 tedne v mesecu.

To stanje je nad vse mučno in nesocialno. Tudi v drugih državah se vršijo izplačevanja prejemkov aktivnih drž. nameščencev in upokojencev v zakasnelih rokih ozir. v delnih obrokih, vendar so skoro vse države uredile to zadevo tako, da je vsakemu nameščencu oz. upokojencu znan dan izplačila.

Velika večina drž. upokojencev je z zadovoljstvom sprejela odločitev finančne direkcije za maj, da se izplačajo pokojnine v določenem vrstnem redu, in sicer najprej vsi staroupokojenci, potem vdove, invalidi in nazadnje ostali upokojenci po zak. iz l. 1923

Rudolf Dostal:

Bežne slike

S potovanja na parniku »Kraljici Mariji«

»Baci! baci!«

Brzec drvi po Liki, truden se vzpenja po širokih serpentinah na kamenite višave. Sedimo v kupejih, naslanjamo se v dremavici po koteh, mladina spi v globokem snu kakor v postelji. V nestrpnem pričakovanju hite misli naprej do Splita, pa odtod v Grčijo in Egipt, kamor nas je povabila Jadranska straža na potovanje z luksuznim parnikom »Kraljico Marijo«. Ob treh se začne daniti. Široki Velebit se drami iz noči. Globoko pod nami v dolini se vijejo meglene tančice nad redkimi močvirji ponikalnice. Nizko pod progno se odvijajo beli traki vijugastih cest. Od časa do časa presekaajo enolični kras plodne dolince z obdelanimi polji. Ob progah se budijo izpod raztrganih odej zehajoči pastirji, ki ostajajo tod čez noč na borni paši in stražijo konje.

Z vstajajočim soncem pritiska tudi vročina. Pa vse bi bilo prav, če ne bi bilo neznoznega smrada in peklenskega dima iz lokomotive, posebno v predorih. Če bi Dante zdaj živel, mislim, da bi še nazorneje opisal peklenke muke. Mar res nimamo boljše hrane za lokomotive?

Vedno intenzivneje čutimo, slutimo, vohamo bližino modrega Jadrana. Nedelja je, Gospodov dan. Ob progah srečavamo ljudi, ki gredo k maši. Ob progah se pojavlja vedno pogostje deca, ki prosjači. Med ropotanjem koles slišimo mile, pa tudi skoro obupne in kar grozeče klice: »Baci! baci! daj! daj! dinar!« Drobne, izsušene ročice se gibljejo, mahajo, se tresejo. Oči žare vročično, ozka, blede ličeca razodevajo sušico... Iz oken pa se vsipajo ostanki jedil, pomaranče, limone in novci. Deca se poganja za njimi kakor izstradana žival, pobira, se dviga in spet vzklika: »Baci! baci! dinar!« Še dolgo časa potem, ko smo bili že zapustili skalno puščavo, nam še done v ušesih ti klici. Oblastva skušajo s strogostjo odpraviti to sramotno prosjačenje, a vse nič ne pomaga. Kaj se hoče: človeku je pač težko živemu v grob... Skala pa daje bore malo kruha.

Pod zelenim Marjanom.

Splitska nedelja. Na Francoski obali vrvi pisana množica. Split, ki raste in se mogočno razvija, se koplje v nedeljskem soncu in je ves »šteman« kakor gorenjski fant v Bohinju v nedeljo zjutraj pred cerkvijo. Oko uživa najprej na azurni milini luke, vse posejane z zibajočimi se čolni in pisanimi jadrnicami. Lahen vetrič kodra modrozelenih valov. Da, nedelja, Gospodov dan. Občutek, kakor spomin iz daljne preteklosti, daleč neke zadaj v

otročki dobi, v nedeljski gorenjski vasi... Ob pomol se naslanja s širokim bokom elegantni in ves beli parobrod »Kraljica Marija«. Že nosijo potniki nanj prtljago, vkrcavanje pa je dovoljeno šele zvečer. Pred nami zapira luko na dolgo iztegnjeni Brač, ozadje pa čuvata siva plešča Mosor in Biokovo. Še se malo posprehodimo med valove, pisano množico in palmami na Francoski obali, nato pa krenemo za obzidje in v labirintske ulice nekdanje Dioklecijanove palače, ki nudi bivališče tisočm. Hodiš iz ulic v uličice, vse pravokotne in ozke, da komaj kdaj prodira skozi nje vroče julijsko sonce. Pa se končno ustaviš na Peristilu pred dvignjenim prstom, Meštrovičevega Gregorja Ninskega. V hladni sencj občuduješ zdaj čudoviti umotvor samoraslega umetnika, zdaj beli stolp stolnice, kipeč v modrino južnega neba.

Popoldan so izleti v Solin, v Kaštela, v Trogir, pa v kopališči Bačvice in Firule, in do sentimentalnih cipres samostana na Poljudu. Lepa je splitska okolica. Koplje mo se pod pokopališčem na odprtem morju. Sončimo se, vzpenjamo po skalovju in se vdano izročamo mehkim, božajočim valovom. Ohlajeni se popnemo na Marjan. Če je Beograščanu pri srcu Kalemegdan, Ljubljancu Grad, koliko bolj mora ljubiti Splitčan svoj večno zeleni Marjan, »samotno planino«. Pa se vzpenjamo navzgor po širokih stopnicah in terasah, z me-

njaočimi se razgledišči. Skozi gosto rožmarinovo in oleandrovo grmovje stopamo proti vrhu. Na desni nas spremljajo gosti borovi nasadi, ki jih negujejo in čuvajo kakor zenico v očesu, na levi pa se opaja oko nad milino našega morja. Nad dve uri hodimo po tem nebeško lepem griču in še se ne naveličamo. Še se ustavljamo in zremo navzdol na ponosni Split, ki spokojno počiva v večernem mraku. »Ča je pusta Londra kontra Splitu gradu...!«

Ko zablische prve luči doli v pristanišču, se užgeta tudi na srednjem in visokem krovu »Kraljice Marije« gosta venca električnih žarnic. Na pomolu stoji na tisoče meščanov, godba igra koračnice, splošna nervoznost se polasča potnikov na ladji in občinstva na pomolu. Sirene tulijo, srca zadrhte v pričakovanju. To je daleč, v Grčijo in Egipt! Še zadnja povelja s poveljniškega mostu. Godba preneha. Ljubljanski akademski pevski zbor zapoje na zgornjem krovu »Od Urala do Triglava« in »Morje adrijansko«. Množica na ladji in pomolu se posavlja, vzklika, maha z robcami klobuki. Sredi pozdravljanja začutimo, da se ladja giblje in premika. Že se oddaljuje nedeljski svečani Split, ožarjen od tisočerih luči. »Kraljica Marija« dostojanstveno plove na pot v daljni Orient.

(Dalje prih.)

oz. 1931 a tudi ti v vrstnem redu po panogah (železničarji, učitelji itd.)

Tak vrstni red ima predvsem posledico, da se najprej izplačajo pokojnine veliki večini drž. upokojencev, namreč takim z nižjimi pokojninami.

Odbor podpisanega društva, ki šteje nad 1500 članov prav vseh panog drž. upokojenstva iz vseh krajev dravske banovine, je soglasno sklenil, da naprosimo g. finančnega direktorja, da se v bodoče, dokler se razmere ne ustalijo in omogoči zopet redno izplačevanje po določilih zakona, t. j. drugega vsakega meseca, — ne oziraje se na predstavnike in prošnje posameznikov, ki izvirajo zgolj iz egoističnih nagibov, določi brezpogojni vrstni red strogo po majnikovem načrtu.

Edino na ta način bi bila dana možnost, da

1. kakor že zgoraj omenjeno, bo večina drž. upokojencev čim prej in v prvi vrsti dobivala pokojnine izplačane,

2. dobi vsak upokojenec v približno enomesečnem ozir. štiritedenskem roku svojo pokojnino.

Vsaka sprememba vrstnega reda bi povzročila neredno izplačevanje pokojnin, tako da bi jo dobili posamezniki oz. večina drž. upokojencev n. pr. v enem mesecu že po dveh — treh tednih

prejšnjega izplačila, v drugem mesecu pa po šest — sedem tedenskem razdobju, kar bi brez dvoma rodilo zopet le opravičeno nezadovoljstvo, a tudi — ne v zadnji vrsti — demagoštvo in hujškanje mase zaradi slabe državne uprave po protidržavnih elementih.

Če se pa drži enotni izplačilni sistem, bo vsak upokojenec vsaj približno vedel termin izplačila.

Nad vse dobro bi tudi učinkovalo, če bi, ali finančna direkcija ali pa poštna uprava, kakor se je to zgodilo v juniju, v dnevnikih naznanila datum izplačila pokojnin posameznim panogam.

Izplačevanje pokojnin se je zaenkrat — skladno s prednjo spomenico — uredilo tako-le:

Pokojnine se izplačujejo po tem-le stalnem vrstnem redu:

1. Staroupokojenci.
2. Vdove.
3. Invalidi.
4. Upokojenci, upokojeni po uradniških zakonih iz leta 1923 in 1931 in sicer:
 - a) železničarji,
 - b) učitelji,
 - c) orožniki,
 - č) vojaški upokojenci,
 - d) vsi ostali upokojenci.

Prijave za draginjske doklade

Izplačevanje draginjskih doklad drž. upokojencem.

V prvi polovici meseca oktobra vsakega leta mora vložiti vsak upokojenec in upokojenka, ki prejema pokojnino od dravske finančne direkcije v Ljubljani, prijavo za prejem osebnosti in rodbinske draginjske doklade.

Prijave, ki jih upokojenci vložijo pred oktobrskim rokom ali pa po tem roku, se obravnavajo, kakor da niso bile predložene v predpisanem roku.

Radi pravilne sestave svojih prijav naj se upokojenci ravna po tehle navodilih:

1. Vsak upokojenec in upokojenka naj zapiše na svoji prijavi:

a) številko svojega likvidacijskega lista, ki je zapisana na kuponu vsake čekovne nakaznice, po kateri dobi svojo pokojnino, ali pa naj prijavi priloži kupon.

b) Točno zvanje, kakor je navedeno v odločbi o odmeri pokojnine (ne pa, kakor zapišejo nekateri, le »upokojenec« ali celo »zasebnik«).

c) Pristojno občino svojega bivališča. Tudi vsakokrat, kadar se upokojenec preseli iz ene občine v drugo, mora k svoji vlogi, ki jo pošlje dravski finančni direkciji, priložiti tudi potrdilo občine oziroma policijske uprave, katerega dne se je preselil.

2. Na vsa vprašanja v posameznih razpredelkih prijave je treba odgovoriti z besedami v obliki kratkih stavkov, kakor n. pr.: »Ne izvršujem nobene obrti«, »Nimam nobenih dohodkov« itd. Če se odgovarja na vprašanja samo z »da« in »ne«, če se prostor v razpredelku prečrta ali pa pusti celo prazen, prijava ni veljavna.

3. Prijave morajo biti izpolnjene in podpisane lastnoročno in sicer s črnilom. S strojem ali pa s svinčnikom pisane prijave se bodo upokojencem vračale, ker take listine niso veljavne.

4. Navedbe o višini zasebnih dohodkov, ki jih imajo upokojenci ali upokojenke in njih rodbinski člani, potrdijo na prijavi izključno davčne uprave, ne pa občine, ki pri nas ne pobirajo davkov.

5. Za vsakega otroka, starega nad 16 let, za katerega se zahteva izplačevanje rodbinske draginjske doklade, se mora priložiti potrdilo o rednem šolanju. Na teh potrdilih mora biti navedeno poleg učenčevega imena tudi ime, zvanje in bivališče upokojenca, očeta ali matere, dalje, če uživa učenec od domačih ali tujih naprav šolsko ali znanstveno štipendijo, podpora ali ustanovo, ki znaša več kakor 200 Din na mesec.

6. Za dokaz, da neomožena hčerka še vodi gospodinjstvo očetu, ki je vdovec, potrdita izjavo na prijavi dva aktivna ali upokojena državna uradnika.

Ob tej priliki se državni upokojenci in upokojenke opozarjajo, da morajo javiti dravski finančni direkciji v Ljubljani vsako izpremembo v družinskem in imovinskem stanju, ki ima za posledico, da jim osebna ali rodbinska draginjska doklada ne pripada več. Zlasti so dolžni takoj javiti, če se otroci nehajo šolati med šolskim letom, če dosežejo dohodke nad 200 Din mesečno bodisi v denarju ali naravi, če hčerka neha voditi očetu, ki je vdovec, gospodinjstvo in če otrok umrje.

Neglede na oktobrski rok za vložitev prijav mora vložiti vsak državni upokojenec, preden se mu začne izplačevati pokojnina, prijavo za prejem draginjskih doklad, sestavljeno po gornjih navodilih, kateri priloži tale dokazila:

a) Za uživanje rodbinske draginjske doklade za ženo, poročni list.

b) Za izplačevanje rodbinskih draginjskih doklad za otroke, njih rojstne liste.

c) Če se zahteva rodbinska draginjska doklada za otroka, starega nad 16 let, ker je trajno nesposoben za delo in pridobivanje, potrdilo 2 (dveh) državnih ali samoupravnih zdravnikov, da je nesposoben za pridobivanje nastopila pred 16. oziroma, če se je otrok redno šolal, pred njegovim 23. letom starosti.

Listine ad a) in b) morajo biti v originalu ali pa v prepisu, overjenem pri pristojnem sodišču. Vse te listine so proste takse, če je na njih označeno, da so izdane zaradi prejemanja draginjskih doklad.

Poročni in rojstni listi otrok se prilože samo k prvi prijavi ob upokojitvi, pozneje pa samo, če nastanejo izpremembe v rodbini, ob rojstvu otrok ali ob vnovični poroki.

O tem obveščamo svoje člane in tudi vse neorganizirane drž. upokojence naše banovine s pripombo, da si morajo drž. upokojenci predpisane tiskovine (prijave) sami preskrbeti. Naročajo se pri podpisanem društvu. Izvod stane 1 Din. Dobe se pa tudi v trafikah po večjih krajih. Kjer se ne dobe, je stvar upokojencev, da zainteresirajo v vsakem kraju vsaj po enega trafikanta, ki bo imel te tiskovine na zalogi. Pri posameznih naročbah se naj prilože v pismu znamke za 1 Din 50 p za tiskovino, poštino in ovitek.

Društvo drž. upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani,
Miklošičeva cesta 22/II.

Vestnik

Iz uprave. Današnja številka, ki je po večini namenjena vprašanjem in težnjam naših upokojenih tovarišev, izide v znatno pomnoženi izdaji. Za člane Društva državnih upokojencev (-enk) v Ljubljani je ta številka popolnoma brezplačna.

Zaradi pomanjkanja prostora smo bili žal primorani izpustiti več zanimivih člankov in poročil iz te številke. Zlasti opozarjamo upokojence na članke o družinskih pokojninah, o pokojninskem skladu i. t. d., katere bomo objavili v prihodnjih rednih številkah lista. Pri tej priliki vabimo vse drž. upokojence na naročbo. Naročnina za celo leto znaša samo Din 40.—

Veliko Celje. Z ukazom kraljevega namestništva od 7. avgusta se je v smislu zakona o mestnih občinah združila občina Celje-okolica z mestno občino celjsko v eno, skupno občino. Nova občina Celje bo obsegala razen mesta samega tudi vsa predmestja in okoliške vasi na dosedanjem ozemlju okoliške občine. Zaradi tega gre od 1. septembra 1935 dalje vsem državnim aktivnim uslužbencem, ki službujejo na povečanem ozemlju celjske občine, draginjska doklada II. razreda. Isto velja seveda tudi za vse upokojence, ki stanujejo na tem ozemlju. Izmed teh so vsi, ki so stanovali v okoliški občini, prejeli doslej doklade po III. razredu.

Inkorporacija. Na drugem mestu poročamo, da je bila celjska okoliška občina priključena mestni občini Celje, s čimer se je ustanovilo »veliko Celje«. Državni uslužbenki, aktivni in upokojeni, že težko pričakujejo, da se izvrše inkorporacije okoliških občin tudi v Ljubljani, Mariboru in Ptuj — in še drugod. Soglasna želja vseh državnih nameščencev je, da se prikljopi mestnim občinam kar največ okoliškega ozemlja, s čimer ne bo le ugodeno gmotnim interesom drž. uslužbenstva, temveč bo tudi podan trden temelj za gospodarski in kulturni razvoj naših mest. Vsaka ozkosrčnost pri presoji vprašanja inkorporacij bi se maščevala nad vsem prebivalstvom.

Sotrudništvo pri lastnih strokovnih glasilih. V poročilu tajnika JUU na zadnjem kongresu ljubljanske sekcije te organizacije se nahaja tudi sledeča ugotovitev, ki pa v celoti velja ne le za učiteljsvo, temveč za vse državno uradništvo sploh. Glasi se: »Med učiteljsvom je mnogo takih, ki dopisujejo v razne liste. Sklepati bi se dalo, da ima ravno »Učiteljski tovariš« zelo

mного dopisnikov. Temu pa žal ni tako. Če bi bilo med članstvom zadostno zanimanje za dvig stanovskega tiska, tedaj bi moralo biti število sotrudnikov veliko večje od sedanjega. In pri velikem številu sotrudnikov je selekcija vedno lažja nego pri malem. V interesu učiteljskega stanu je, da je njegov stanovski tisk na višku, a za to moramo skrbeti sami s svojim sodelovanjem.« — Vse to enako velja za pripadnike vseh ostalih strok in panog državne službe, ki bi mogli, če bi se zavedali važnosti svojega strokovnega in osrednjega stanovskega glasila, pripomoči tudi našemu listu do še večje aktualnosti, strokovni popolnosti in točnosti.

Naši grobovi. Spet je posegla smrt v vrste naših zvestih naročnikov. V Kranju je 18. julija t. l. umrl višji davčni kontrolor Karel Zabkar. Pokojnik, ki je dočaka! komaj 45 let, je bil doma iz Radovljice. V davčno službo je stopil leta 1909. v Novem mestu in služboval pri raznih davčnih uradih, bil je tudi šef uprave v Ormožu, od koder je bil premeščen v Kranj. Znan po svoji pridnosti in vestnosti v službi je žrtvoval mnogo prostega časa v prid narodnih in kulturnih društev zlasti v Trzinu, kjer je preživel najlepša leta. Plemenitemu tovarišu in vzornemu narodnjaku ohranimo časten spomin! Kot dokaz njegove stanovske solidarnosti naj služi dejstvo, da je bil, naročnik našega lista, odkar izhaja. Čast taki zavednosti. — Dne 21. avgusta t. l. je umrl v Mariboru višji davčni kontrolor Franc Gril. Rodil se je na Zgornjem Stajerskem v Knittelfeldu leta 1880. in stopil komaj 18 let star v davčno službo, kjer je služil pri raznih davčnih uradih nekdane Stajerske. Po prevratu je bil nekaj časa šef v Slovenski Bistrici, nazadnje pa je služil pri davčni upravi za okolico v Mariboru. Pokojnik je bil blaga duša, splošno priljubljen med tovariši, v službi pa vzgledno marljiv in natančen. Naj počiva v miru!

9000 pritožb nerešenih. Iz Beograda poročajo: Minister za gozdove in rudnike je izdal na podrejenost osebje odlok o ekspeditivnosti dela. Dosedaj se je dogajalo, da so nekatere vloge čakale mesece in leta na rešitev. Ker je to gospodarski resor in gospodarstvo ne trpi odlašanja, je naložil referentom, da ne sme nobena sprejeta vloga biti zadržana delj kakor pet dni, sicer se uvede postopanje radi te zakasnitve. — Brez komentarja! (»Bojevnika«.)

Navodila članom

Naziv društva. Naše društvo se po sklepu zadnjega občnega zbora imenuje odslej »Društvo državnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.« Torej — pozor na pravilni naziv!

Našim članom! To številko lista dobe popolnoma brezplačno vsi naši člani, tudi tisti, ki še niso poravnali članarine za minulo leto. Zamudnike prosimo, naj poravnajo zaostalo naročnino čimprej. Kdor nima društvene čekovne položnice, naj kupi prazno položnico pri poštni upravi in napiše nanjo številko našega ček. računa 12.131 in ime lastnika »Društvo drž. upokojencev za dravsko banovino« v Ljubljani.

Pisarna Društva drž. upokojencev za drav. banovino v Ljubljani je na Miklošičevi cesti štev. 22, II. nadstropje. Poslovne ure so vsak torek in četrtek od 5. do 6. ure popoldne, ob sredah pa od 11. do 12. ure dopoldne. V pisarni dobe člani razna pojasnila, informacije, navodila itd. Tam se dobe tudi prijave za draginjske doklade.

Poverjeniki izven Ljubljane se naprošajo, da po možnosti poberejo od svojih članov prijave za prejem drag. doklad in jih pošljejo skupno v eni pošiljki pred 10. oktobrom društvu v Ljubljano, ki jih bo izročilo fin. direkciji. Morebitni nedostaki se bodo naznačili ob vrnitvi prijav poverjenikom, da jih člani popravijo. Na ta način bo prihranjeno društvenim članom mnogo sitnosti in izdatkov za večkratno poštno.

Naročevanje prijav. Vse upokojence, ki nameravajo naročiti prijavo za prejetje draginjskih doklad pri našem društvu, opozarjamo naj ustrezní znesek pošljejo hkrati z naročilom v znamkah. S tem

si prihranijo stroške za poštno nakaznico.

Popusti pri mestnem pogrebem. Glede popustov od pogrebnih stroškov pri ljubljanskem mestnem pogrebnem zavodu opozarjamo vse člane, da se morajo že ob naročilu pogreba izkazati z društveno člansko izkaznico, če hočejo biti deležni popusta. Na pozneje predložene izkaznice se pogrebni zavod v nobenem primeru ne bo oziral. Popust znaša v I. razredu 400 Din, v II. razredu 250 Din, v III. razredu 170 Din, v IV. razredu pa 100 Din. — Torej pozor, da ne izgubite zaradi neplačane članarine ugodnosti!

Naš program. Poglavitne točke programa »Društva drž. upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani« so in ostanejo: 1. Izenačenje pokojnin staroupokojencev s prejemki kesnje upokojenih, 2. redno in pravočasno izplačevanje pokojnin, 3. priznanje neomejene pravice do polovične voznine na drž. železnicah, 4. dovolitev zaposlitve drž. upokojencev v javnih (državnih in samoupravnih) uradih in zavodih, zlasti upokojencev z nezadostno pokojnino pod eksistenčnim minimom, 5. hitro priznanje in točno ter redno nakazovanje pokojnin, 6. naglo uradno poslovanje v vseh pokojninskih zadevah, zlasti pri nakazovanju zaostankov iz prejšnjih proračunskih let, pri prenosu pokojnine ob preselitvah v drugo banovino itd., 7. popolna odprava kulu-ka za vse upokojence, 8. predlaganje vseh ukrepov, ki se tičejo upokojencev, upokojenskim organizacijam v izjavo in mišljenje, 9. omiljenje predpisov o znižanju prejemkov omoženim upokojenkam in takim, ki stanujejo pri starših, 10. olajšanje, izplačevanja pokojnin v inozemstvo našim starim upokojencem in črtanje nezakrivljenih preužitkov.

Prodaja prijavnih obrazcev

Predpisane spopolnjene in z opombami ter navodili opremljene prijave za prejem draginjskih doklad prodajajo:

Ljubljana: Trafika: Dolar Ivanka, Tyrševa cesta, Goli in Pompe, Mestni trg, Lokj in drug, Masarykova cesta (pri kolodvoru), Novak, Miklošičeva cesta (Okrožni urad), Pate, Krekov trg, Praprotnik, Prešernova ulica, Pugelj, Miklošičeva cesta, Radešič, Trnovo, Sever, Selenburgova ulica, Knjigar- na Učiteljske tiskarne, Frančiškanska ul. 6, Jugoslovanska knjigarna, Vodnikov trg, Zaloge šolskih knjig.

Brežice: Miklaužina Gašper, davčni slu- ga v pokoj.

Celje: Trafika: Belo vol, Kralja petra cesta 9, Finžgar Gizela, Prešernova ulica 8, Gorickar Karel, zaloga papirja, Leskovšek Franc, knjigarna, Glavni trg.

Cerknica: Kranjc Jakob, trgovina z mešanim blagom.

Črnomelj: Müller Ignac, zaloga tobaka.

Dolnja Lendava: Sever Marica, knji- garna.

Dolnji Logatec: Jerina Janez, trafika.

Dravograd: Podberžnik Franjo, trafika.

Gornja Radgona: Korošec Franc, špe- cerija in železnina.

Jesenice: Lunginovič Paja, veleprodaja tobaka, Nikolavčič Anton, trafika kolodvor. Kamnik: Balantič Valentin, trafika. Kočevje: Lovšin, knjigarna. Kostanjevica: Pavlenč Ignac, trafika. Kranj: Kerč Pavla, trafika, Komotar Mira, trafika. Krško: Engelsberger R., veletrgovina. Litija: Končar I., trgovec. Ljutomer: Repič Franc, trgovec, Knjigarna Panonija, A. Sert Zupe. Marenberg: Langeršek, glavna zaloga tobaka. Maribor: Geč & Gnus, glavna zaloga tobaka, Pucel Karla, trafika, Gosposka ulica 24. Murska Sobota: Šokal Irma, trafika, Glavni trg. Novo mesto: Kozina Viktor, zaloga tobaka, Krajec Iv. nasledniki, knjigarna. Pragersko: Repnik Josip, trafika. Ptuj: Blanke W., knjigarna, Tomše Ema, trafika. Radovljica: Fon Josip, glavna zaloga tobaka, Jaklič Franc, trafika. Rogatec: Stefanciosa Maks. Sevnica: Kometer Elza, glavna zaloga tobaka. Slov. Bistrica: Pitschl Roza, trgovina. Slovenjgradec: Rojnik Karel, Podgorska cesta 3, Zemljč Franc, trafika.

Študenec pri Mariboru: Mikek, trgovina in trafika. Škofja Loka: Štraus Pavel, Mestni trg 21. Šmarje pri Jelšah: Anderluh Marija, trafika. Šoštanj: Stojan Karel, trafika. Trebnje: Grosek Ivana, trgovina. Vrhnika: Oblak Betka, glavna zaloga tobaka. Žužemberg: Pirc Franja, trgovina.

Ker je treba od 1. do 15. oktobra t. l. vsem upokojencem spet predložiti prijave finačni direkciji, bi bilo dobro, da kdo od tovarišev upokojencev vsaj v večjih krajih zainteresira kakega lastnika trafike, da naroči od podpisanega društva prijave. Za razprodajo prijav dobi vsak trafikant 25% provizije. Kjer pa ne bi bilo mogoče dobiti nobenega trafikanta, bi bilo dobro, da si kdo od tovarišev-upokojencev preskrbi pravočasno zadostno število prijav, ki bi jih potem lahko oddal tovarišem proti plačilu 1 Din za izvod. Na ta način se prihrani mnogo na poštninah in času, prodajalec pa bi dobil za razprodajo enako provizijo kakor trafikant.

Društvo drž. upokojencev za drav. banovino v Ljubljani.

Upokojenec

Vložitev prijav. Vsem upokojencem je znano, da morajo vsako jesen v začetku oktobra vložiti na predpisanih obrazcih prijave za prejemanje draginskih doklad. Opozorjamo, da se morajo vložiti te prijave v prvi polovici meseca oktobra. Vse prej ali kesneje vložene prijave so neveljavne! Zato ne vlagajte prijav pred 1. oktobrom t. l.!

Izenačenje staroupokojencev. Začetek avgusta so se v Sarajevu sestali staroupokojenci iz drinske banovine. Na sestanku so zastopniki poročali o svojem nedavnem potovanju v Beograd, kjer so intervenirali glede rešitve vprašanja staroupokojencev. Zastopniki bosanskih staroupokojencev so bili sprejeti na raznih odločujočih mestih. Sprejel jih je tudi finančni minister g. Letica in jim dejal, da ima to vprašanje v evidenci, ker je upravičeno. Vendar je pa treba najprej izračunati finančni efekt izenačenja prejemkov staroupokojencev z novimi upokojenci. Za sedaj deputaciji ni mogel nič končnega obljubiti, poskušal bo pa, da se na jesen naredi, kar je mogoče. Zastopniki so mu izročili dve spomenici, prvo o izenačenju prejemkov, drugo pa o zvišanju drag. doklad, dokler se prejemki ne izenačijo. Tudi predsednik finančnega odbora in predsednik odbora za prošnje in pritožbe narodne skupščine sta obljubila svojo pomoč. — Pripominjamo, da se je tudi že ljubljansko »Društvo državnih upokojencev za dravsko banovino« v isti zadevi obrnilo z utemeljenimi spomenicami na odločujoče činitelje — in to v zadnjem času že ponovno.

Vzoren primer. Zagrebški »Penzioner« objavlja naslednjo vest: »Pred nekaj dnevi je naše društvo (Društvo drž. i samouprav.

penzionera) prejelo prošnjo za pristop v društvo od nekega učitelja, ki je istega dne, ko je vložil prošnjo za upokojitev, zaprosil društvo, naj ga sprejme kot člana. Tako bi morali storiti vsi upokojenci, ko iz aktivnosti odhajajo v pokoj. Ne bi smeli namreč čakati na kako nezgodo, da jih prisili k včlanjenju, da nato takoj od društva zahtevajo kako intervencijo ali morda celo denarno podporo.« — Velja tudi za nas!

Vlagajte pravočasno prijave za draginske doklade! Mnogim upokojencem ni znano, da se morajo (nele v mesecu oktobru) vse spremembe v njihovih družinskih in premoženjskih razmerah sproti takoj javljati pristojni finančni direkciji. Kdor takih prijav ne vloži brez odlašanja, mora neopravičeno prejete doklade vrniti in tvega, da bo kaznovan. Če pa si je medtem pridobil pravico do doklade, pa tega v teku treh mesecev ni prijavil, izgubi doklado za ves minili čas.

Ugodnosti zagrebških upokojencev. Člani »Društva državnih i samoupravnih pensionera savske banovine« imajo znatne ugodnosti pri raznih tvrdkah, kopališčih in zdraviliščih, v gledališčih, pa tudi v lekarnah. Klub zagrebških lekarnarjev je priznal članom navedenega društva v vseh lekarnah v Zagrebu 20% popusta za zdravila na recepte, na specialitetne izdelke pa po 10%. Tudi je večje število zagrebških zdravnikov (med njimi je en vseučiliški profesor, en primarij in razni specialisti ter zobni zdravniki) drage volje izjavilo, da so pripravljeni zdraviti društvene člane proti 25 do 50% popusta od redne zdravniške takse. Seznam zdravnikov je članom na razpolago v društveni pisarni.

čaj in navade velikega moza, ki je bil postal njen soprog. Vendar je Eva s časom notranje čisto nezavedno otopela nasproti tej veliki časti.

Nekega dne je odkrila, da je nesrečna. Silno se je čudila temu in poskušala odrediti to neprimerno čuvstvo. Nič ni pomagalo, bilo je pač tu. Zakaj je bila vendar nesrečna? Polna strahu si je zastavila to vprašanje... Kaj pa ji je prav za prav manjkalo? ... Odgovor je bil jasan: »Dvoje stvari pogrešam: da nisem sama nič — in da nimam moza zase...« Res, prav to je bilo: predvsem ni bila več to ona sama, Eva. Bila je samo še žena slavnega Autrivea. V nji so videli samo njenega moza; veliko ime, katero je nosila, ji je jemalo sleherni osebnosti značaj, jo oropal prostosti. In potem je bila sama, skoro zmerom sama: Autrive je imel toliko dela, je moral izpolnjevati tako številne poklice dolžnosti, da so mu bili dovoljeni le kratki trenotki za ženo. In še v tistih kratkih minutah, kadar sta bila skupaj, je bil z mislimi še zmerom pri svojem delu.

»To mu gotovo še ni prišlo niti do spoznanja,« si je rekla Eva, »poskusiti moram, da govorim z njim o tem...«

Porabila je prvo priložnost, ki se ji je nudila: gledališko predstavo, katero je hotela videti, in h kateri je, kakor navadno, ni hotel spremljati.

»Ah, vsaj to pot pa res lahko greš z menoj, prosim te!« ni odnehala.

»Ampak, ljubo dete, kaj se ti meša!... Saj vendar ne morem napraviti celega večera, to sama dobro veš,« je odvrnil skoro ogorčeno.

»Tako zelo bi me razveselil...«

»Ne bodi vendar tako trmasta... Kaj pa ti je nocoj?«

»Rada bi, da bi šel z menoj...«

»To je nemogoče... le sama pojdi v gledališče... ali pa telefoniraj Daultryju, spremil te bo...«

Iz organizacij

Organizacija učiteljstva meščanskih šol. Začetek julija je bil v Ljubljani kongres Združenja učiteljstva meščanskih šol. Zborovanja so se udeležili številni delegati in mnogi društveni člani iz vse države. Poročila so izzvala mnoge živahne razprave. Z zborovanjem je bila združena razstava izdelkov učencev meščanskih šol in slavnostna akademija. Pri volitvah je bil z ogromno večino izvoljen dosednji odbor s predsednikom J. Rukavino iz Beograda in s podpredsednikom B. Vesičem iz Beograda in ravnateljem Maksom Hočevarjem iz Ljubljane. Za tajnika je bil izvoljen Dragoljub Atanacković iz Beograda. Soglasno sprejeta resolucija poudarja zlasti, da je treba kar najprej spremeniti zakon o meščanskih šolah v smislu že vložene društvene spomenice. Predpisi, ki veljajo za nižji tečajni izpit na srednjih šolah, naj

se raztegnejo tudi na završni izpit meščanskih šol. — Število tedenskih ur naj za vsak razred ne znaša nad 30. Kjer so meščanske šole, naj se zanje osnuje poseben šolski odbor. Ustanovi naj se nekaj poskusnih meščanskih šol, kjer naj se prouče novi učni načrti. Redni učitelji in upravitelji ter vsi strokovni učitelji naj se prevedejo in razvrste. Vsem nastavnikom se mora zjamčiti stalnost, za izpraznjena mesta naj se razpisujejo natečaji, ki naj se javno razglase vselej v pomladi. Premestitve naj se vrše le na prošnjo oz. v najnujnejši potrebi in med velikimi počitnicami. Uprava ženskih meščanskih šol naj se poveri ženskam. Diplomirani absolventi višje pedagoške šole naj se takoj postavijo za nastavnike na meščanskih šolah, vsako leto naj se pa pošlje več nastavnikov v inozemstvo, da se strokovno izpopolnijo.

Po svetu

Položaj uradništva na Francoskem. Znano je, da se je francoska vlada odločila za energično varčevanje in je v ta namen izdala veliko število odredb, s katerimi se je znižal državni proračun. Nekatere odločbe vlade so močno zadele zlasti državno uslužbenstvo. Znižanje prejemkov francoskega javnega nameščenstva se je izvršilo po višini plač. Prejemki do 8.000 frankov na leto so se znižali za 3%, od 8.000 do 10.000 frankov za 5%, plače preko te vsote pa za 15%. Ti varčevalni ukrepi so vzbudili veliko razburjenje med prizadetimi. Nejevolja se je tem bolj očitno pokazala, ker so razni listi nepobitno dokazali, da so se enaki poskusi znižavanja prejemkov javnega uslužbenstva, ki so bili zadnja leta izvršeni v Severni Ameriki in na Anglijskem, popolnoma izjalovili. V praksi se je pokazalo, da rodi znižavanje prejemkov tudi znižanje življenjskega standarda enega najboljših konzumentskih slojev. — Francoska uradniška zveza in vse druge strokovne sindikalne organizacije so priredile julija velike demonstracije proti znižanju prejemkov v Parizu. Pri njih so sodelovali zlasti železničarji in poštarji. Samo en dan je bilo v Parizu aretiranih nad 1500 manifestantov, katere so pa že prihodnji dan na intervencijo uradniške zveze izpustili. Predsednik vlade je izjavil, da bodo za svoja

dejanja odgovarjali samo disciplinsko. Poedinci so bili pa zaradi javnega nasilja vendarle sodno kaznovani. Zanimivo je pri tem gibanju uradništva, da je javnost, zlasti tudi srednji in mali pridobitni krogi, simpatizirala z državnim uslužbenstvom. Zato ni bilo čudno, da so se vsi francoski javni uslužbenici tako strnjeno in čvrsto zavzeli za svoje pravice. Na Francoskem, v klasični deželi pravega demokratizma, so se odredbe vlade čutile še prav posebe kot težko in nepotrebno breme.

Avstrijski upokojenci. Po avstrijski uradni statistiki je 1. januarja 1935. prejemalo od Avstrijske republike 70.116 upokojencev svoje pokojninske oz. sirotinske prejemke. Pravih osebnih upokojencev je bilo 43.118, t. j. 61,5%. Vdovskih pokojnin se je izplačevalo 26.071, t. j. 37,2%. Sirot je bilo 927, t. j. 1,3%. Po starosti se razdele avstrijski upokojenci takole: najstarejši je bil star 100 let, najstarejša vdova pa 99 let. Med 90. in 100. letom starosti je 213 upokojencev, med njimi 114 vdov. Od 80 do 90 let je starih 3.047 upokojencev (od teh 1762 vdov). Največ upokojencev je starih okoli 60 let, in sicer vseh skupaj 2647, od teh 882 vdov. Najmlajši upokojenec je komaj 26 let star, najmlajša vdova pa šele 21 let. Tudi vdov je največ v 60. letu starosti, in sicer 882

Krvni pritisk in dihalne vaje

Iz odlično urejevanega, poljudno-zdravstvenega mesečnika »Zdravje« objavljamo naslednji zanimivi članek, ki bo marsikateremu bralcu v dobro došel nauk in navodilo.

Prof. dr. L. G. Tirala, direktor higienškega muzeja na univerzi v Münchenu, piše v »Umschau« o gornjem predmetu med drugim sledeče:

Poleg potenja, odvajanja in puščanja krvi opozarjam pri previsokem krvnem pritisku še na četrti način zdravljenja, na sistematično globoko dihanje. Potom siste-

matičnih dihalnih vaj se mi je posrečilo, da sem v kratkem času pri bolniku odpravil ne le preveliki krvni pritisk, temveč tudi subjektivne znake tega obolenja, kot na primer kratko dihanje, pomanjkanje spanja, dražljivost, pritisk v glavi in na prsni, srčno utripanje, glavobol, omotico, nevoljo do dela, oslabelost spomina itd. Moji pacienti so po tri- do šesttedenskem zdravljenju z dihalnimi vajami postali in ostali zdravi, brez vsakega drugega zdravlila. Prepričan sem, da ima velik del uspehov potom mrzle vode, športa itd. svoj

Fred. Boutet:

Maščevanje

V šestem letu zakona je spoznala Eva Autrive, da s svojim življenjem, za katero jo je zavidal ves svet, ne more biti prav nič zadovoljna. Z dvajsetimi leti je vzela za moža Antoinca Autrivea. Sedemindeset let je bil star in že slaven. Ker je bil zadosti premožen, da se je brez gmotnih skrbi mogel popolnoma predati svojemu delu, je — kakor je sam govoril — posvetil življenje proučevanju človeškega bistva, kamor je prišteval tako psihologijo, kakor fiziologijo. »Najgenijalnejši anatom srca in čutov, kar jih je kedaj živelo,« so izjavljali občudovalci. Takoj si je pridobil svetski glas, katerega so potrjevala najrazličnejša odkrovanja.

Nadvse ponosna, da jo je izbral ta slaven mož, čigar ljubezen jo je v očeh prijateljic dvigala prav do neba, Eva ni niti trenotek premisljala, ali ga res ljubi. Kako bi pa tudi mogla ne ljubiti tako slavnega in še mladega moza, čigar zunanost, dasi malce stroga, je bila vendar zelo prijetna? Bila je srečna, da se omoži z njim. Hotela mu je postati zvesta, pozorna tovarišica, ki ga bo obdajala z ljubezni polno skrbnostjo, ga varovala pred slehernim razburjenjem in ga tako podpirala v njegovem delu.

Pri tej nalogi, ki jo je polnila z navdušenjem, je bila našla dragocenega pomočnika v gospodu Xavierju Daultryju. Xavier Daultry, lastnik trgovskega podjetja, ki je šlo kar samo od sebe, je bil ljubezniv, odlično oblečen, skrajno natančen gospod, ki ni poznal nobenega drugega ponosa v svojem življenju, kakor da se je smel imenovati najboljšega prijatelja Antoinca Autrivea, s katerim je hodil skupaj v šolo.

Eva je v gospodu Daultryju našla neprecenljivega vodnika, ki ji je razlagal zna-

»O... pa naj bo...«

Molk. Nato je dostavila:

»Ali te prav nič ne skrbi, ker me zmerom puščaš tako samo?«

»Zdaj grem na delo,« je odgovoril.

Zatopljen v misli, njenih zadnjih besedi sploh ni več slišal.

Posvarila sem ga, posvarila sem ga... si je razburjeno ponavljala Eva... Pred čem? Sama ni vedela, kaj bi rada, toda bila je nejevoljna, razburjena, raztresena — tako zelo, da je to opazil celo gospod Daultry, ki so ga bili zares telefonski povabili, da jo je spremljal v gledališče. Dokler sta sedela v loži, je ni vprašal po vzroku. Šele ko sta se po predstavi peljala v Auteuil, kjer sta Autriveova stanovala, ji je dejal:

»Draga prijateljica, zdi se mi, da ste v skrbeh... je naš slaven mož morda zbolel...? Ampak menda vendar ne, saj ko sem mu prej stisnil roko, je bil videti sijajnega zdravja...«

»Prav dobro mu gre...« je gospa Eva suho odgovorila.

»Potem... se li smem sklicevati na najino dolgoletno prijateljstvo in vprašati še naprej?... Kaj vam je nocoj?«

»Prav nič...«

»Ampak vendar... in ni danes šele prvič, da sem opazil, kako ste živčni... to me navdaja z veliko žalostjo... Kaj pa vam je?... Saj ste vendar popolnoma srečni...«

»Tako, se vam zdi?!« je obupano vzkliknila Eva.

Gospod Daultry se je zdrnil.

»Kaj hočete reči s tem?« je vprašal s spremenjenim glasom.

»Saj nima smisla... tega bi vendar le ne mogli razumeti... ne, tega ne bi razumeli! Preveč ga občudujete...«

Obmolknila je. Potem je bilo pa vse to, že tako dolgo zamolčano le močnejše in privrelo je iz nje:

»Občudujete ga, kajne?... Saj je vreden občudovanja in jaz sem presrečna, da sem mu žena!... Ah presrečna, da me je pritisnil s svojo senco ob tla, da me zane-marja! Pa to je tudi popolnoma nevažno... ali sem sploh kaj? Ali moje življenje sploh kaj velja... samo on velja... moj Bog, da sem to prej vedela! Zakaj si je vendar izbral ravno mene?! Jaz nisem ustvarjena za to, da bi bila žena slavnega moža! Ustvarjena sem za to, da sem žena moza, čisto enostavno moža!... In blazna sem, ker to pripovedujem ravno vam, vam, ki ga tako zelo občudujete!...«

»Jaz, da ga občudujem...« gospod Daultry se je suho nasmehnil — »občudujem njegovo delo, ne pa njega, za to ga predobro poznam. Sebičnež je, naravnost grozen sebičnež... In vi... vi tako dražestni, tako ljubeznivi živite poleg njega, sebičnega, nečloveškega... vas pomilujem iz vsega srca. Zmerom sem vas pomiloval, zmerom občudoval, zmerom, zmerom ljubil, Eva, od prvega dne že, ko sem vas zagledal... Toda kako naj bi se bil predrznil, da bi vam bil to povedal? Tako za gotovo sem bil prepričan o vašem slepem oboževanju!«

»Kakor tudi jaz o vašem... kaj pa sva prav za prav v njegovih očeh?... Sužnja njegovega genija...«

»Njegove sebičnosti... Eva, otesiva se tega jarma... Tudi midva imava pravico, živiva... ljubim vas...!«

Sledil je poljub, v katerem je bilo morda tudi nekoliko ljubezni, ki je bil pa v poglavitnem porojen iz želje po zahrbtnem maščevanju nad velikim Antoincom Autriveom, katerega sta sklenila odslej varati, ne da bi kaj opazil, ker je bil premočno zaposlen z razmišljanjem splošnih zakonov srca, da bi bil mogel opaziti ta primer iz svoje najbližje bližine.

vzrok v pobudi do hitrejšega in poglobljenega dihanja. Tudi to ni kar tako, če nekatera visoko stoječa versta priporočajo v svrhu ozdravljenja in obdržanja zdravja prav določene dihalne vaje. Sistematično globoko dihanje je bilo zdravilno sredstvo najbrž že pred tisočletji, a so ga v zadnjih stoletjih popolnoma opustili. Sedaj se je pričelo spet uveljavljati.

Ce delamo skozi več tednov sistematično trikrat na dan petminutne vaje v globokem dihanju, moremo spraviti 200 milimetrov in še večji krvni pritisk dol na normalno izmero in moremo odstraniti tudi vse s prevelikim krvnim pritiskom v zvezi se nahajajoče težave, ki jih zdravila niso mogla premagati. Moji pacienti morajo globoko in redno vdihavati skozi nos in izvajati trebušno in bočno dihanje tako, kot da bi z globokim vdihavanjem hoteli pretrgati pas okoli pasu. Ko se je na ta način prečna mrena (prepona) usedla kolikor mogoče globoko, potegnemo trebuh noter in dosežemo s tem popolno napolnitev vseh pljučnih delov. Zadnji del vdihanja obstoji v tem, da se prsni koš dvigne. Nato pride izdihanje, ki naj ga pacienti tako izvršijo, da brnijo predse s skoraj zaprtimi in priostrenimi ustmi tiho, a razločno »u«. Čas izdihanja naj se kontrolira z uro. Pri tem skrčenje mišic, ki so dvignile prsni koš, polagoma odneha, trebušna stena stopi malo naprej, in šele v zadnji stopnji izdihanja se tudi trebušna stena popolnoma zopet nategne. V začetku morejo nekateri pacienti izdihavati komaj 5—10 sekund, polagoma pa pridejo na 30—40 sekund. Z močnim izdihanjem se potem vdihanje samo ob sebi poglobi. Pacienti z zelo visokim krvnim pritiskom naj bi pri dihanju v začetku ležali in šele v poteku boljšanja sedeli in slednjič stali. Vsekakor je dobro, da nastopimo proti tako pogosti previsoki legi prečne mrene. S plini in zapeki napihnjeni črevesni ovoji potiskajo prečno mreno navzgor in zmanjšujejo normalno dihanje. Zato nam ni skrbeti samo za to, da čreva temeljito izpraznimo, temveč tudi, da se borimo proti bolehami tvorbi plinov, ki ovira dihanje in ki je najbrž vzrok tudi še vseh mogočih drugih težav. Zato naj pijejo pacienti skozi dva, tudi tri ali štiri tedne, kakršen je pač slučaj, Glauberjevo ali grenko sol, naj uživajo poleti razne vrste jagod, jeseni grozdje itd., s čimer se prepreči preveliko kopičenje plinov in zapeke v črevesju.

Moji pacienti so z redkimi izjemami stari 40 do 60 let. Razlikujem lahke, srednjetežke in težke slučaje. V prvi skupini so pacienti z visokim pritiskom brez ugotovljivih organskih sprememb; v drugi s pričujočimi se organskimi spremembami; v tretji z izrazitimi organskimi spremembami na srcu in na cevkah. Najhitrejšje je seveda ozdravljenje pri 1. in 2. skupini, in učinek je tudi trajen. V tretji skupini traja zdravljenje dalj časa; a slednjič se ugodni učinek vendarle pojavi in nikdar ne izostane. Ne sme nas motiti, če se krvni pritisk v začetku še nekoliko poveča, kar se semintja pripeti. To ni nič drugega kakor posledica dihalnega napora in nastopi običajno pri ljudeh, ki niso navajeni telesnih naporov. Končni rezultat je pa zmeraj znižanje. Opetovano sem mogel opazovati, da pacientom kljub najrazličnejšim sredstvom ni bilo nič boljše, da se jim je pa po sistematični dihalni kuri znižal krvni pritisk za 50 do 100 mm in da je z majhnim kolebanjem tudi na normalnem stanju ostal.

Globoko dihanje povzroča fizikalne, kemične in nervozne spremembe. Glavno pri fizikalnih spremembah je, da pluje več krvi skozi srce in da dobivajo po globokem dihanju razširjena pljuča z lahkoto in brez večjega odpora večje množine krvi. Končni zaključek je znižanje pritiska. Isto opažamo tudi pri kemičnih in nervoznih spremembah. Razni ti činitelji se križajo in prepletajo in moremo v posameznih slučajih le težko označiti tega ali onega samega kot glavni vzrok pri znižanju krvnega pritiska kot posledici globokega dihanja.

Dr. Tirala zaključuje svoja izvajanja tako-le: Trajno zvišani krvni pritisk se v par minutah zniža z globokim vdihanjem in izdihanjem za par centimetrov. — To znižanje ostane nekaj časa; s stalnimi dihalnimi vajami hitreje in izdatneje zniža pritisk čez nekaj tednov na normalno stanje. — Subjektivne težkoče, ki so posledica kroničnega zvišanja krvnega pritiska, izginejo. — Zvišani krvni pritisk se z dihalnimi vajami hitreje in izdatneje zniža kot celo z opetovanim puščanjem krvi. — Globoko dihanje je v svojem učinku na zvišani krvni pritisk učinkovitejše kot vsa zdravilna sredstva. — Sistematično globoko dihanje je najboljšje zdravilo pri visokem krvnem pritisku in pri poapnenju arterij ter se dobro obnese tudi pri različnih težavah spremenjalnih let.

dovolj močna zavarovalna telesa, ali naj se izvede pokojninsko zavarovanje centralistično in kako naj se odmeji nasproti delavskemu bolniškemu zavarovanju. V brošuri so zbrani izvlečki iz raznih poročil in govorov udeležencev ankete, osnutki za ureditev teh vprašanj in razne resolucije. — Za vsakogar, ki se zanima za stanje in razvoj našega nameščenskega in delavskega socialnega zavarovanja, je ta knjižica važen pripomoček, ki mu bo v mnogem podal točno podobo stanja teh vprašanj.

»Mladika«. Septembrska številka tega priljubljenega družinskega lista objavlja uvodoma zanimivo kmetsko povest iz loških hribov »Mejniki«, ki jo je napisal Jan

Plestenjak. Mimo raznih nadaljevanj in prispevkov v stihih je zlasti zanimiv članek Fr. Steleta o slikarju Jerneju iz Loke. Objavljena je tudi ena izmed koroških narodnih pravljic, ki jih je zbral V. Moederndorfer. Mons. Tomo Zupan je objavil novo »Prešernino«, in sicer življenjepis Lenčice Prešernove. Nove narodne pregovore objavlja zaslužni zbiralec narodnega blaga I. Šašel, glasbene paberke pa priobčuje L. Puš. Številka je bogato ilustrovanja in objavlja posnetke del slovenskih slikarjev in kiparjev, ki so priradili letos spomladi skupno razstavo. — »Mladika« se narača v Celju, Mohorjeva tiskarna. Naročnina za vse leto je 84 Din.

Socialno skrbstvo

Upokojenško bolniško zavarovanje. Zagrebško upokojenško društvo je ustanovilo za svoje člane posebno bolniško blagajno, o kateri smo že poročali. Prispevki za družinskega poglavarja znaša po 7 Din, glavarja vpisnina 10 Din, za ostale družinske člane se vpisnina ne plačuje. Članarina za to blagajno znašajo: za družinskega pozna ženo in otroke pa po 4 Din na mesec. Za enkrat imajo člani pravico samo do brezplačnega zdravljenja po društvenem zdravniku in 30% popusta pri zdravlilih. Večje ugodnosti bodo člani uživali, ko se vpiše večje število upokojencev v bolniško blagajno. V juliju je k blagajni pristopilo 156 članov, od teh so mnogi takoj vplačali članske prispevke hkrati za tri mesece vnaprej, ker ima član pravico do ugodnosti

šele po treh mesecih, odkar se je vpisal. Bolniška blagajna upokojencev v Zagrebu je pričela poslovati 1. septembra t. l.

Socialno zavarovanje zasebnih nameščencev. Bolniška blagajna Trgovskega bolniškega in podpornega društva, je imela začetek tek. leta 7110 zavarovancev, napram 6898 začetek leta 1934. in nasproti 4697 članom v letu 1929. Največ članov je v Ljubljani, namreč 40%, slede Maribor s 14%, Celje s 7% in Kranj s 5%. — Zagrebška bolniška blagajna za zasebne nameščence »Merkur« ima pa v Sloveniji 3 podružnice s skupaj 704 člani. Podružnice so v Mariboru (342), Celju (241) in v Ljubljani (121 članov). V vsi državi je skupaj v članjenih v zagrebškem Merkurju 18.747 zavarovancev. Podružnic ima ta blagajna 32.

Marsikaj

Iz »Zadrugarja«, lepo urejenega mesečnika, katerega izdaja ljubljanska železničarska nabavljalna zadruga, objavljamo te zanimive gospodarske nasvete.

Kruh se nam ne bo zažgal, ako naravnomo budilko na čas, ko vemo, da bo pečen.

Pločevinasta posoda in orodje ne zarjavi, ako se takoj namaže s slanino in v topli pečici osuši.

Steklo lahko strižemo v vodi, ako držimo steklo in škarje pod vodo.

Da ne boste zabelili solate s petrojem, obvežite steklenico s petrolejem z rdečim trakom.

Ako izrežete iz kartona šablono medeninate ploščice pri kljuki, ne boste pri čiščenju zamazali lesa okrog nje.

Kadar meljete orehe ali star kruh, drobtinice ne bodo letele na vse strani, ako pritrdite na odprtino strojčka papirnato vrečico, kateri morate poprej odrezati dno.

Konzerve se odpirajo navadno na zgornji strani, samo konzerve z beluši (šparglji) se odpro spodaj, da se glavice ne polomijo.

Ako stresete ubito jajce v lijak, steče beljak skozi lijec, rumenjak pa ostane na vrhu.

Kadar odstranjujete ribi luske, jo morate držati pod vodo, da luske ne lete okrog.

Bele okenske police, vrata, stoli in druge belo preplekane reči postanejo kakor nove, pa če so še tako zamazane, ako se odrignejo z oljem mopo, nato pa namažejo s kašo, ki jo pripravimo iz krede in nekaj vode.

Barvana tla postanejo trša in odpornejša, ako jih čistimo z vodo, kateri smo pridali nekoliko kisa. Na ta način dobe tla tudi jasnejšo barvo. Ko so umita, se morajo dobro zdrgniti.

Zlati okvirji se umivajo z vinskim octom in z jelenovo kožo, nakar se splaknejo v čisti vodi in do suhega zbršijo.

Pipe, zrcala in steklenino sploh zdrgnemo do svetlega z razredčenim špiritom ali čistilom za kovine, ki ga pa moramo pustiti, da se na steklu posuši, nakar šele predmet zbršimo. Ako umivamo steklo samo z navadno vodo, je dobro, če denemo v vodo polovico citrone, da se omite reči lepše svetijo. Zrcala se ne smejo umivati z gorko vodo, ker potem oslepe. Ako sije sonce na šipo, kadar jo čistimo, uporabljamo špirit ali čistilo za kovine.

(Konec prih.)

Nove knjige

Spopolnitev socialnega zavarovanja. Delavska zbornica v Ljubljani je izdala brošuro na 112 straneh z naslovom »Diskusija o izpolnitvi našega bolniškega in starostnega zavarovanja«. Brošura vsebuje dokumente, poročila in izjave z ankete o izpolnitvi socialnega zavarovanja, ki se je na pobudo ljubljanske Delavske zbornice vršila 20. februarja t. l. v Ljubljani. V glavnem je šlo za vprašanje bolniškega zavarovanja zasebnih nameščencev, kakor tu-

di za izvajanje pokojninskega zavarovanja nameščencev na ozemlju vse države in za izvedbo invalidskega zavarovanja po zakonu o zavarovanju delavcev. Obravnavalo se je predvsem vprašanje, ali se more obligatorično izvesti posebno zavarovanje nameščencev, in sicer ali v okviru splošnega zavarovanja, ali izven njega. Važen je bil tudi problem pokojninskega zavarovanja, pri čemer je bilo odgovoriti na vprašanje, ali so posamezni pokojninski zavodi

Priporočamo trdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniskih
in šolskih potrebščin.

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina
LESKOVIC & MEDEN
Ljubljana, Jurčičev trg 1

Kr. dvorni dobavitelj
ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Telefon 2673 Špecerija
Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Tovariši
Kupujte pri tvrdkah, ki
oglašujejo v »NAŠEM
GLASU«! Kdor podpira
nas, ga podpiramo mi!

**Učiteljska
tiskarna**

Ljubljana
Franciškinska ulica
Telefon št. 2312
Račun pošl. hran. 10.761

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejših do najmodernejših

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

Lasna tvornica šolskih zvezkov

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši
Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874
Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413
Posojila tudi ranžijska (do Din 10.000-) vsem javnim nameščencem po 8% proti zaznambi na plačo in poročilu. Hranilne vloge na hranilne knjižice in vloge v tek. rač. obrestuje, ako so vezane najmanj na 3 mesece, do 5%. Izplačila promptna. Tovariši, rešila nas bo samo stanovska in zadružna zavednost.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

R. Z. Z. O. Z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadruzi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite z adružno misel med svojimi tovariši!